

Kulturskolan Magasin

NR 2, 2020

EN TIDNING FRÅN KULTURSKOLERÅDET

Världsartist i
Kulturskolan

Usha vigde

sitt liv

åt dansen

NÄSTAN SOM
EN VÄRJSTÖT

Lilla Folk i Östersund
spelar på gehör

VAR BÖRJAR
TILLGÄNGLIGHET?

Ny bok om anpassning
av undervisning

»När så musikskolan lånade ut replokaler till dåvarande hårdrockaren Max Martin uppstod förutsättningar för eget skapande«

Jalle Lorensson,
Kulturskolerådets ordförande

Varför vill en tonåring gå i kulturskola?

TONÅREN ÄR en tid då vi frigör oss. Det uppenbaras snart för en tonåring att de inte kan leva hemma hos mamma eller pappa hela livet, utan det börjar bli dags att skjuta ut sig ur familjen. Vissa gör det drastiskt, medan andra smyger sakta in i ett självständigt vuxenliv.

Ett sätt för en ung människa att frigöra sig är att uttrycka sig genom konsten och musiken. Rock'n'roll på femtiotalet, långt hår, Carnaby Street och ännu hårdare rock på sextiotalet, hip hop, grunge, r'n'b mm. Nästan allt skapat av väldigt unga människor!

Var har musik/kulturskolan befunnit sig i allt det här? Vilken roll har vi spelat? Har vi till och med varit motståndare till nya, unga kulturytringar? Haft en sorts omtanke om de unga som inte riktigt ännu förstår vad god konst är? Att de går på kommersiella knep? Ibland får jag höra sådana kommentarer om kulturskolan. Jag brukar kontra med följande resonemang:

Varje ny konstyttring hämtar sin näring och sitt hantverkskunnande från äldre konstverk. När van Goghs tavlor hänförde världen (tyvärr lite sent för honom själv) menade alla att detta var helt nytt, men faktiskt kan mycket av hantverket återfinnas exempelvis i väldigt gammal japansk konst som väckt van Goghs intresse. Och så är det givetvis med det mesta! Det klock-

rena exemplet när det gäller kulturskolan är Max Martin (29 världsettor) som började med att spela valthorn i Stenhamra Musikskola, men som i tonåren drog sig mot hårdrock och började skiva egen musik. Genom valthornet kom kunskaperna om tonarter, harmonier, rytm och takt. När så musikskolan lånade ut replokaler till dåvarande hårdrockaren Max Martin uppstod förutsättningar för eget skapande som kunde ta språnget inte bara från en vilja att skapa, utan faktiskt också från en fördjupad kunskap om hur musik är uppbyggd. Så tänker jag att kulturskolan fungerar: vi lägger en grund att stå på, och när det egna skapandet bryter fram hos en elev är vi där och skapar förutsättningar. När vi lyckas med det är vi en attraktiv plats också för en tonåring.

Jalle
Lorensson

I DETTA NUMMER

- 7 Krönika: Mr Plupp vs Illuminati
- 8 Lilla Folk i Östersund
- 12 Skånelaget i Orkesterspel
- 16 Var börjar tillgänglighet?
- 20 Usha vigde sitt liv åt dansen
- 23 Stabilt och skakigt i Ragunda

Bagatell

musikprodukter

Skolstarts-
erbjudande!

Nyhet

Super LED lampa

6-8 timmars batteritid

alternativt nätanslutning. (15st ledlampor)

Passar även till våra

Klavernotställ.

395:-

bländfri för
publiken

"Stage" lättvikts Gradängar

Livstids Garanti på alla teleskopnotställ

Notställ + vagn

Från
7 500 kr

En vagn
kommer lastad...
med världens mest sålda notställ

- Liten vagn + 12 notställ
- Mellan vagn + 18 notställ
- Stor vagn + 18 notställ

Oslagbar kvalitet med livstids garanti.

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande
med bl.a. 85 %
av den ameri-
kanska marknaden och
75 % av den franska.
Inga skruvar - bara att
dra upp och ner.
Snygg design som
passar i alla miljöer.
Finns i olika modeller

KLAVERNOTSTÄLL

450:-

"Nothajen" slukar alla dina notblad,
böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

ORKESTER / KÖRSTOL

"Sitt rätt"

Akustik-skärmar

Alla priser exkl moms

Flyttas mycket enkelt.

Garanti 10 år på Flygel- och pianomedar

Passar till alla
pianon och flyglar.
Kullagrade dubbel-
hjul av hög kvalitet.

Medar flygel

Även för
Digitalpiano

Medar piano

PIANO PALLAR

BACH

AMADEUS

Något mindre och
smidigare än store-
bror, men absolut lika
stabil och solid.

+46 (0) 13-527 50 • info@bagatell.se • www.bagatell.se

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

YAMAHA
The best you can get

Välkommen till

Barnens musikbutik.se

Kul och musikriktiga instrument!
Även musikböcker, presentartiklar,
tillbehör mm.

www.barnensmusikbutik.se

atr

Ny teatershop på webben!

butik.atr.nu

Öppen för alla – alla dagar, dygnet runt.
Förmånliga serviceavtal för kulturskolor.
Nyhet! Möjligt att låna hem pjäser digitalt.

Manusbibliotek > med över 6 000 pjäser och musikaler för utlåning. Smidiga sökfunktioner!

Teatersmink > GRIMAS kvalitetsmink för scen, rollspel och ansiktssminkning av barn.

Teaterböcker > regi, pjäser, skådespeleri, barn- och ungdomsteater, mask/smink mm

Amatörteaterns Riksförbund 021-4704160 info@atr.nu

IB WAHLSTRÖM

BILDMATERIAL

BESTÄLL SKOLKATALOG!

ibwahlstrom.se

kulturskoleklivet

• KONST • MUSIK • SCENKONST | LUNDS UNIVERSITET

Kulturskolepedagog 90Hp
Fristående kurser

inspiration individ gemenskap
innovation konstnärlig konkret
perspektiv närhet

Ett kliv för dig.
Och framtidens kulturskola.

LUNDS
UNIVERSITET

www.mhm.lu.se

Kulturskolerådet till Kenya

KULTURSKOLERÅDET HAR tillsammans med bland annat Borlänge, Stockholm och Umeå blivit inbjudna till Kenya för att undersöka möjligheterna till ett framtida samverkansprojekt. De vill lokalt stärka och utveckla sitt arbete med att ge fler barn möjligheter till kulturutövande, bland annat i deras flyktingläger.

– Vi ska på plats undersöka förutsättningarna för ett framtida samarbete mellan kulturskolor i Sverige och kulturverksamhet i Kenya, säger Torgny Sandgren på Kulturskolerådet.

Nytt projekt på gång – tema psykisk ohälsa

KULTURSKOLERÅDET HAR för avsikt att etablera ett nytt projekt på tema psykisk ohälsa, med start i januari 2021. Under våren har vi gjort en inventering och 15 regioner har anmält intresse. Nu kommer ett urval att ske och vi kontaktar de aktuella regionerna under april månad.

– Det är väldigt roligt att så många visat intresse för det här viktiga temat. Det är mycket att ta ställning till som Arvsfondens kriterier på nyskapande och den ganska korta tidsramen på tre år, men nu får vi sätta oss ner och se över hur vi kan sätta ihop ett spännande projekt tillsammans med ett antal regioner.

Ny skrift från Kulturskolerådet

»**KULTURSKOLAN OCH** den regionala kulturplanen«. Kulturskolan finns nu med i fler kulturplaner och får en allt tydligare och större roll. Kulturskolerådet har tagit fram en ny rapport som tittat på vilken roll kulturskoleverksamheten har i de regionala kulturplanerna.

– Det är glädjande att kulturskoleverksamheten blir en mer betydande del av det regionala kulturarbetet. Regional och mellankommunal samverkan blir allt viktigare och flera regioner testar nya arbetssätt, exempelvis Norrbotten, Västmanland och Örebro län, säger Torgny Sandgren på Kulturskolerådet. Läs rapporten på Kulturskolerådet.se

KRÅKSELE KULTURSKOLA®

FORTSÄTTNING FÖLJER...

JAZZ COLLECTIVE

2020 Jazzkurs i Sandviken
för dig mellan
14 och 19 år

Kursavgift 500 kr! Sista ansökningsdag 17/5

Kurslärare: Martina Almgren, Lisa Björånge, Håkan Goohe,
Torbjörn Gulz, Elin Forkelid, Thomas Markusson

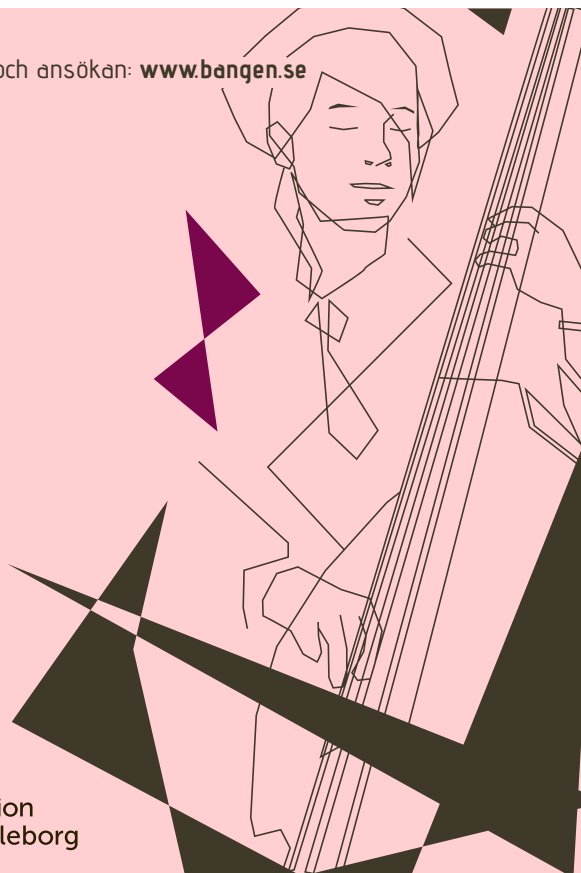
Göranssonska
Stiftelserna

Sandvikens Kommun

Region
Gävleborg

Info och ansökan: www.bangen.se

UTVECKLAS I DIN YRKESROLL!

Akademien för kulturskolor vid Karlstads universitet är en paketering av seminariedagar och kurser för pedagoger, ledare och rektorer på landets musik- och kulturskolor. Ex. läste en grupp lärare från kulturskolor i Stockholms län en kurs i gruppundervisning i piano och Helsingborgs kommun samlade sina pedagoger för seminariedagar om gruppundervisning i piano, blås och stråk. Vi ger också kortare seminarerträffar med dans och bild i fokus. För ledare finns en "nyfiken-på-rektorstjänst"- kurs och den mer omfattande rektorsutbildningen på 30 hp. Tänk på att det finns finansieringsmöjligheter via t ex statsbidrag, Kulturrådet och Omställningsfonden.

Kontakta oss gärna och vi ses på Kulturskoledagarna!

Musikhögskolan Ingesund/Institutionen för konstnärliga studier:
Carina Hauge-Rouass, prefekt, 0570-38501
Göran Lindskog, proprefekt, 0570-38503

Institutionen för konstnärliga studier:
Jenny Lindevall, studierektor, 054-700 1376

Pia Sundgren Storm, uppdragskoordinator, 0702-547 760

KAU.SE/UPPDRAGSUTBILDNING

MUSIKHÖGSKOLAN
Ingesund

DET ÄR SÅ JAG SÄGER DET

Kalle Lind är diversearbetare i kulturbranschen, skribent, författare, poddare och en gång elev på Eslövs kulturskola.

Ja till mord och slagsmål

MIN TIOÅRING går på animationskurs. Han får leklumpar att röra sig. Han ritat streck på papper som blir levande. För hundraftio år sedan hade han betraktats som en gudom om han demonstrerade de färdigheterna för menigheten.

Den första film han medverkade till heter *Den episka stölden*. Det är ett koncentrerat – ytterst koncentrerat – actiondrama på under minuten. Den andra heter *Mr Plupp vs Illuminati* och presenterar en ensam man, en pinnebergare, en Josef K, som tvingas slåss mot en världsspännande konspiration och mot alla odds står som segrare. Jämfört med debutfilmen är *Mr Plupp vs Illuminati* ett epos – nästan dubbelt så lång!

Mr Plupp vs Illuminati har för övrigt vunnit pris. Andra pris i Pixels filmfestival för unga skånska filmare. Vi var på visningen men missade att det alls skulle vara en prisutdelning och åkte därför hem innan festivalen var över. Hans lärare fick komma hem till oss och överrätta pokalen personligen.

Detta skriver jag inte bara för att skryta om min begåvade avkomma, även om det är en nog så trevlig sysselsättning. Mer än så vill jag peka på två attityder som jag uppskattar: 1) att man med festivaler och prisutdelningar uppmuntrar, lyfter fram, tar barns skapande på allvar, 2) att ingen varit inne och kläffingrat på mellanstadieungarnas våldsfantasier, utan låtit dem frossa i knytnävar och blod och till och med svordomar.

»På samma sätt höjer jag min hatt för min sons lärare, som låter honom och hans kamrater utforska sina fantasier och inte väjer för det otäcka.«

Det är annars varje vuxengenerations öde: att förfasa sig över att de små överhuvudtaget känner till att våld och kön existerar. Jag minns en pjäs jag skrev i sexan där vår lärare ville ta bort det mord som hela handlingen kretsade kring. Jag minns också – mycket för att det citerats i familjen – min egen upprörda reaktion: »Det är ju bara ett mord!«

EFTER GYMNASIET gick jag en filmlinje på folkhögskola. Det var en klass där vi alla gärna jobbade med provokationer. De flesta filmer vi gjorde slutade med att någon dog, oftast av en överdos. Vår lärare berättade att han varit på ett möte med andra filmlärare, där hans kollegor beklagat sig över att alla elever bara ville berätta om våldtäkter och andra hemskheter. Vår lärare hade inte vågat berätta att en av hans egna

elever just gjort en film om avancerad strypsex.

Jag har varit vår gamle filmlärare – Bengt Andersson, sörjd och saknad – tacksam genom livet. På samma sätt höjer jag min hatt för min sons lärare, som låter honom och hans kamrater utforska sina fantasier och inte väjer för det otäcka. Hon kanske hade sagt nej om vår tioåring hade velat göra en lerfilm om strypsex – fullt legitimt isåfall – men hon sa ja till både mord och slagsmål.

Vill man skapa konst får man inte censurera sig. Vill man skapa konstnärer får man inte censurera andra. ■

Det var en lärare som inspirerade Vera Comén att börja med cello. Nu spelar hon i Lilla Folk.

Att Vera Comén, Vilgot Palm och Arvid Hippe Runsten spelar i Lilla Folk, i Östersund beror inte på något starkt folkmusikintresse. Fiol och cello är instrument bland andra, folkmusik är musik. Det är gott nog, och att spela ihop gör det roligare och finare.

text & foto David Berjlund

NÄSTAN SOM EN VÄRJSTÖT!

45 MUSIKMINUTER går fort. Halv fem en torsdags-eftermiddag i februari samlas Lilla Folk – ett knappt tiotal unga, och kulturskolelärarna och bröderna Peter och Olov Roos – i La Scala, en stor och luftig övnings-sal i kulturskolans lokaler i Östersunds Folkets hus. Vera Comén stämmer sin cello efter Olovs, sedan stämmer fiolspelarna efter Vera, i en kedja ända bort till Arvid Hippe Runsten, som sitter längst ut i halvcirkeln.

– Vi värmer upp med Stenbergs marsch, säger Peter.

Någon undrar: visst är det den från Lillhärdal? Det stämmer. De spelar Härjedalslåten och det låter fint – fast lite tamt, tycker Olov. Han manar på Vera och kontrabasisten Leon – »ta i lite, skicka iväg stråken ordentligt!« – och efter ett tag säger Peter åt fiolspelarna att spela med ögonen slutna.

– Det är väl för att vi ska lyssna mer, svarar

Arvid, när Peter frågar om de fattar idén med blundandet.

När de tar om marschen kommer det en fel-ton, så det låter moll. Peter tar upp den tonen, gör en ledsen variant av versen, och skrattar lite: »Det gick dåligt i Lillhärdal«.

Men här går det bra. Precis när Vilgot Palm dyker upp – han blev försenad i skolan, säger han, och sätter sig bredvid Arvid – börjar de med en ny låt, från Undersåker i Jämtland. Cello och kontrabas har fått en lite avig stämma i låtens andrasväng. »Den har jag gjort bara för att jag är elak«, säger Peter. Humöret är gott, det kan behövas när man ska nöta sig igenom en låt första gången. Det går ändå bra. Peter och Olov spelar igenom den för att de ska höra helheten, det låter ju ännu bättre, men ... Lilla Folk har just börjat känna på den.

FORTSÄTTNING FÖLJER, en annan gång, för nu har 45 minuter gått, de plockar undan stolarna och när alla andra går stannar Vera, Arvid och Vilgot kvar och pratar.

De kommer från olika delar av staden och olika skolor. Vilgot går i sexan, Vera i sjuan och Arvid i åttan. I Lilla Folk har de varit med sedan i femman, allihop, men stråkspelet började tidigare, på lite olika sätt. Viggo var åtta eller nio.

– Min kusin ... spelar inte så mycket längre, men hon gjorde det då, och jag gillade det. Och så ville mina föräldrar att jag skulle spela, så då började jag, säger han.

För Arvid började det också i familjen, någon

gång i sexårsåldern.

– Eller kanske åtta. I alla fall, alla spelar något i min släkt, mamma spelar cello i orkester, pappa spelar mer folkmusik... tror jag ... mina syskon har spelat. Så det blev så, säger han, innan Vera berättar om en annan väg in:

– Jag hade en lärare i skolan som jag tyckte väldigt mycket om, som spelade cello. Och jag tänkte att »wow, jag ska också«. Jag visste hur en cello såg ut, men inte mer än så.

De har lektioner varje vecka, Vilgots börjar strax här i Folkets hus, de andra spelar på sina skolor. Hemma har Vera fått till rätt bra rutiner, hon spelar varje vardag. Arvid övar mest på hel-

Vera Comén, Arvid Hippe Runsten och Vilgot Palm – tre unga folkmusikanter, som bryr sig väldigt lite om att de spelar just folkmusik.

gen, när fotbollsträningarna inte tar så mycket tid, och Vilgot är lite osäker på hur ofta han egentligen övar. Men hit kommer de en gång i veckan, och spelar tillsammans.

Det är bra.

– Alltså, det är ju annorlunda. Man hör liksom helheten här. Är det en låt som vi spelat länge så låter det faktiskt bra. När jag spelar ensam kan det låta bra, men det är fortfarande bara jag som spelar, säger Vera.

– I Storsjöstråket, där jag spelade tidigare, spelade vi efter noter. Här spelar vi ju på gehör, det är något annat, och här är det ju också annan musik, konstaterar Vilgot.

JO, DET ÄR JU ett litet spelmannslag, det här. De spelar musik från olika länder och bygder, men folkmusik är det, och det vet förstås de här tre musikanterna. De vet också att det kommer många folklåtar från Jämtland, och för varje stycke de lär sig kan de mer folkmusik. Men folkmusik i sig är ... bara musik.

– Jag kan väl antagligen mer såna låtar än de flesta i min klass, men det är ju inte så att jag lyssnar mycket på folkmusik, säger Vera, och redovisar i stället sin lyssning som en blandning av musikallåtar och pop.»Inte sånt som hörs på radio men inte helt okänt heller.«

Vilgot lyssnade mycket på Shawn Mendes för ett tag sedan, nu hänger det ihop med vad han gör, säger han. Spelar han dataspel – och det gör han – lyssnar han på spelmusiken. På break-

dancen blir det annat. Så är det för Arvid också, han har träningsmusik och chillmusik, De har nästan svårt att ge låtexempel. Och det finns annat i livet: Arvid spelar fotboll, Vera går på fäktning och sjunger i Frösö ungdomskör.

De är alltså inte ute efter att bli just folkmusiker. Det betyder inte att själva musiken är oviktig, men genrererna spelar väldigt liten roll, och i Lilla Folk är de med för att det är kul att spela. Det råkar handla om folkmusik, det är bra så.

» Det är kul när man får till det, och det låter nästan som när man gör ett mål, får in en bra stöt med värjan, eller får höga poäng på dataspelet.«

TÄNKER MAN EFTER låter det

väldigt mycket som det som

själva ordet »folkmusik« berättar om: den är bruksmusik för dem. Och fiol och cello är instrument bland andra.

När de beskriver vad som är roligt med att spela säger de att det är kul när man får till det, och det låter nästan som att det är som när man gör ett mål, får in en bra stöt med värjan, eller får höga poäng på dataspelet. Men bara nästan.

– När man spelar bra på fiolen är det ju ändå en helt annan känsla, säger Vilgot.

Kan du beskriva den känslan?

– Inte riktigt. Det är bara en annan känsla.

Vera försöker: en värjstöt känns som »det där gjorde jag bra«, att spela bra på cellon känns som »det där låt fint«.

Njuter ni av musiken ni spelar?

– Ibland. Om det låter fint kan jag göra det, säger Arvid. ■

SKÅNELAGET I

Skånes Ungdomssymfoni-
orkesters första repetition
på Malmö Live.

ORKESTERSPEL

Att få spela i en stor symfoniorkester i Malmö Lives fina lokaler med en erfaren dirigent och instruktörer från en professionell orkester. Kombinationen kan inte bli annat än lyckad för skånska, sportlovsfirande högstadieungdomar. Skånes Ungdomssymfoniorkester bjuder in ungdomar från länets alla kulturskolor.

text & foto Maria Ille André

UNDER SPORTLOVET kommer orkestern att öva intensivt under fem heldagar och avsluta med en konsert på fredagskvällen.

Denna kyliga söndag i januari sätter de sig tillrätta på scenen i Malmö Lives stora konsertsal. 95 ungdomar från olika kulturskolor i Skåne har sin första gemensamma repetitionsdag. På förmiddagen har de övat varje stämma för sig med hjälp av åtta musiker från Malmö Symfoniorkester (MSO) och tre lärare från Malmö Kulturskola. Nu ska hela orkestern spela tillsammans.

Dirigenten Jonas Nydesjö låter orkestermedlemmarna stämma sina instrument. Varje sektion för sig.

– Nu är det dags att spela. Nu kör vi! Jag kollar runt. Alla verkar beredda. Då slår jag in, säger han.

Ut i salen strömmar *Star*

Wars-musik från *Revenge of the Sith*. Den är skriven av John Williams, arrangerad av Victor Lopez och klingar förvånansvärt fint med tanke på att det är första gången orkestern spelar den tillsammans.

Både Christian Halberg, enhetschef på Kulturskolan i Lund och Hanna Lövgren, orkesterprojektets koordinatör är mycket nöjda och beskriver att de får gåshud.

– Jag är helt knockad av hur bra det låter, speciellt med tanke på att 80 procent av ungdomarna aldrig har spelat i en så stor orkester tidigare. Det kanske är en handfull av dem som är med idag, vars liv kommer att ta en annan vändning efter det här. Det vi gör är viktigt, säger Christian Halberg.

Han är en av initiativtagarna till det treåriga projekt, som drivs av Malmö Live Kon- →

Både Hanna Lövgren och Christian Halberg uppskattar att Malmö Live ställer sitt konserthus och sin personal till förfogande, så att orkesterungdomarna får en helhetsupplevelse.

Matilda Nilsson trivs med att spela trumpet i symfoniorkestern. I sin hemkommun Bromölla har hon inte den möjligheten.

serthus AB och kulturskolorna i Lund och Malmö. Försök har gjorts att starta en regional orkester tidigare, men enligt Christian Halberg är det unika den här gången, att man med hjälp av Nätverket för Skånes Musik- och Kulturskolor vill ha med alla Skånes kulturskolor, och att man vänder sig till ungdomar i åldern 12–16 år.

– Vi samlar Skånelaget i ungdomssymfoniorkester. De får repetera på Malmö Live, som är en av Europas bästa konsertlokaler. Vi hoppas att det ska ge inspiration, säger han.

ELEVER FRÅN 21 av Skånes 32 kulturskolor deltar. Anledningen till att det inte är ännu fler, är att en del kulturskolor har väldigt få elever, att resorna till Malmö blir för långa för några, och att det finns dem som helt enkelt inte kan just

under sportlovet. På en del blåsinstrument har det kommit många anmälningar. Lösningen är att ha två olika lag med blåsare, som alternerar.

– Vi har inte sagt nej till någon. På varje deltagande kulturskola har vi en lärare som är kontaktperson. De har varit väldigt hjälpsamma och har fått titta igenom noterna i förväg för att bedöma vilken nivå eleverna bör ha för att vara med, säger Hanna Lövgren.

Projektet finansieras till stor del av Sparbanksstiftelserna Skåne, Finn, Färs & Frosta samt Stiftelsen Gripen. Ungdomarna som är med betalar ingen avgift och får lunch och fika under repetitionsdagarna. Sanne Mårtensson är

»Det är otroligt kul att träffa alla, få höra på vilken nivå de är och hur de har förberett sig.

Det är både ett musikaliskt och socialt möte.«

JONAS NYDESJÖ

VD för Sparbanksstiftelsen Skåne.

– Vårt uppdrag är att delar av aktieutdelningen ska gå tillbaka till samhället. Vi vill stärka kulturbiten. Förhoppningsvis bildar ungdomarna nätverk med varandra. Vi hoppas att det ger ringar på vattnet, så att fler stannar kvar inom musiken, säger hon.

EN AV DEM som har rest långt för att spela orkester är Matilda Nilsson från Bromölla. Hon är 15 år och spelar trumpet sedan fem år tillbaka. Idag

är det första gången hon spelar i en symfoniorkester.

– Min musiklärare pratade om den här orkestern och det

– Det är spännande att vara med i orkestern och att umgås med nya människor, säger Nathalie Olofsson och Marliese Schmidt Loader.

– Det blir intensiva dagar och mycket jobb för alla, säger Jonas Nydesjö om sportlovsveckan.

lät roligt. Jag har lärt mig ganska mycket. Under stämrepet övade vi på att spela ut, att spela starkare och med hela orkestern fick vi öva vissa åtgångar och sedan hela låten alla tillsammans en gång, säger hon.

Från Bromölla kommer ytterligare sex orkestermedlemmar. De har varit i Malmö Live en gång tidigare med hela musikskolan. Då som publik när Malmö Symfoniorkester spelade.

Längst bak i förstafiol sitter Nathalie Olofsson, 14 år och Marliese Schmidt Loader, 16 år, båda från Trelleborg.

– Star Wars är lagom svårt att spela. Det var jättebra att spela. Det var jättebra att spela. Det var jättebra att spela. Det var jättebra att spela. Det var jättebra att spela.

Johann Soustrot är violinist i Malmö Symfoniorkester och har haft hand om just första-

fiolerna på förmiddagen. Han tycker att det har gått jättebra och berättar, att ungdomarna lyssnar noga till alla råd.

ÄVEN DIRIGENTEN Jonas Nydesjö är nöjd.

– Det är otroligt kul att träffa alla, få höra på vilken nivå de är och hur de har förberett sig. Det är både ett musikaliskt och socialt möte. Efter den här timmen känner jag att det kommer att gå bra. Här finns all potential. Nu ska vi börja gräva i allt, säger han.

Repertoaren är vald med omsorg, så att den inte ska vara för svår men ändå ge viss utmaning. Förutom *Star Wars* kommer orkestern att spela bland annat musik ur *Also Sprach Zarathustra* av Richard Strauss, *Koral* och *Marsch ur 1812* av Pjotr Tjajkovskij samt *Två Lyriska*

Stycken av Edvard Grieg.

– Det är bättre att ta det lite försiktigt med repertoaren, så att vi kan göra mycket av musiken. Det ska vara kul att lira och bra musik, säger Jonas Nydesjö.

Efter pausen fortsätter orkestern att öva *Star Wars*. Melodislingor lyfts fram. Baslinjen ska vara rytmisk och majestätisk. Dirigenten beskriver hur han vill ha det.

– Tromboner och horn: det är jätteviktigt att den triolen ni har är något helt annat än smörigt, smörigt, smörigt, som de andra spelar. Ni har precis fått den finaste julklappen ni har önskat er – den känslan!

Orkestermedlemmarna i Skånes Ungdomssymfoniorkester tycks göra sitt bästa. Resultatet bådär gott inför sportlovsveckan och dess avslutningskonsert. ■

VAR BÖRJAR TILLGÄNGLIGHET?

VI HAR VELAT skapa en större förståelse för våra olika sätt att fungera, och vi vill verkligen trycka på hur man kan jobba för att undervisningen ska passa fler, säger Susanna Cederquist, och förtydligar:

Vad menar vi med "funktionsnedsättningar"? Eller "funktionsvariationer". Det är så otroligt mycket det kan vara, det är allt från allergier, dyslexi, intellektuella och fysiska funktionsnedsättningar.

– Hur utbrett är inte glasögon till exempel? Det är ju faktiskt personer som har en funktionsnedsättning. Vi ÄR naturligt olika och ju mer vi kan och förstår om det desto lättare blir det att möta olika människor.

Skapa VIDD är en bok från föreningen Pascal och är ett avslut för projektet VIDD – från nedsättning till uppsättning som under tre år genomförts i samarbete med bland annat Kulturskolerådet. Den kan användas som en lärobok för blivande och nuvarande lärare/pedagoger på kulturskolorna. Och för alla andra som vill bredda sina kunskaper. Boken innehåller även de konkreta resultaten som projektet VIDD – från nedsättning till uppsättning kommit fram till, berättar Susanna Cederquist.

– Boken ska kunna nås av fler så den är utrustad med bildlig layout, visuella översikter och Blipsay lyssningskoder – så ljudboken är inkluderad i boken. Den innehåller även filmer från projektets olika VIDD-dagar runt om i landet, där verksamheter, ledare och föreläsare delar med sig av tips och tankar. Allt för att skapa fler

Varje dag möter pedagoger i våra skolor elever med någon slags funktionsnedsättning/funktionsvariation.

Men var börjar tillgänglighet, och hur kan man anpassa undervisningen i kulturskolan? Susanna Cederquist och Håkan Sandh har sammanfattat detta stora och mångfasetterade område i en ny bok med tips, råd och fakta.

text Bodil Lundmark, foto Elisabeth Ohlson Wallin

möjligheter att ta in boken – oavsett hur man tar till sig information så ska man kunna "läsa" den.

– Boken är faktiskt ett exempel i sig och den är unik i sitt utformande. Den genomsyras av vidden – och det har vi tänkt in från början. Vi har försökt förevisa hur vi tycker att det ska vara.

– **VI MENAR ATT** ansvaret ligger på den som för fram budskapet – att tillgängligheten ska finnas inplanerad redan från början – DÄR börjar arbetet med att vara tillgänglig.

Boken beskriver hur en anpassning av undervisning på kulturskolor och verksamheter inom föreningslivet och studieförbund behöver vara genomgripande för att alla barn och ungdomar skall kunna delta på lika villkor. Det handlar inte om att förändra mycket för några - utan litet för alla. Generella förändringar gör enligt författarna att behov av individuellt stöd minskar. Och en vinst är att alla barn och ungdomar

»Generella förändringar gör att behov av individuellt stöd minskar. Och en vinst är att alla barn och ungdomar mår bra av sådana förändringar.«

FOTO: ELISABETH OHLSSON WALLIN

mår bra av sådana förändringar.

– Förändringar av bemötande kan betyda mer än kunskaper om någon specifik funktionsnedsättning.

– Det handlar om att likställa förutsättningarna – det är inte så att vi ska sänka kraven – utan det handlar om att skapa en större medvetenhet om våra olika sätt att fungera, menar Susanna Cederquist.

För många pedagoger kan det här kännas känsligt och komplicerat. Det är olika vilka begrepp som används och det finns också en ängslighet för att göra fel bland en del pedagoger och ledare. Enligt författarna upplever många pedagoger att kunskapen saknas och att en som pedagog bara förväntas kunna möta en grupp. Boken kommer därför med tips på metoder och försöker hålla sig nära pedagogens verklighet.

Under projektets gång har det visat sig att det är fysiska träffar och utbildning på olika teman

de flesta vill ha, och att någon bjuder in. Man vill träffas och få konkreta tips sedan även förstås sådant som filmer och böcker att gå till för att hämta kunskap, förklarar Susanna Cederquist

EN BAKGRUND TILL föreningen Pascal som bildades efter ett Kulturskoleråds-projekt, var att många av kulturskolornas lärare i en enkät uppgav att de tyckte att de saknade kompetens på området.

– Projektet VIDD har velat visa på hur, ge verksamheter möjlighet att visa hur de gör och sprida metoder genom att skapa mötesplatser och lyfta frågor av olika slag. Vi har också velat diskutera i vilken form lärare och ledare vill ta emot pedagogiskt stöd för anpassning av undervisning.

– Vi vill öka kunskapen och förståelsen så att pedagogen ska kunna möta alla barn.

Vi vill uppmuntra till att lära sig tänka →

Susanna är föreläsare och har sedan 2009 förmedlat sina tankar, erfarenheter och kunskaper runt om i landet under namnet och temat *En Bild av Dyslexi*.

innan – hur möter vi alla våra elever? säger Susanna Cederquist.

– Ett tydligt exempel på ett problem kan vara att det finns hinder för notläsning t ex. Hur fungerar elever med dyslexi? Säger Susanna Cederquist som annars främst arbetar utifrån dyslexiområdet och som även själv har dyslexi.

Samtidigt vill vi också lyfta styrkorna! – som att en elev som har svårt med notläsningen kan vara bättre på gehör eller på att improvisera. Så det tycker jag också är viktigt att ta in i tänket, fortsätter Susanna.

– **VÅRA MÖTEN MED** många lärare och pedagoger vittnar om att de hade önskat mer kunskap och utbildning inom detta område. En av våra slutsatser är också att vi vill se en större del av detta i lärarutbildningarna idag, och att studenterna möter en större varierad grupp redan tidigt i utbildningen, säger Susanna Cederquist

– Idag förväntas en bara kunna göra detta – men vi tror att pedagogerna behöver få stöd – och det behöver vara mycket mer och vidd och bredd i grundutbildningen för skola och kulturskola, förutom den spetsutbildning som finns, menar Susanna Cederquist.

– Vi behöver arbeta på att få in tänket direkt. En bildlärare kanske ska tänka på att – Jaha den här färgen kan jag inte använda för den här eleven, eller jag kanske inte kan öppna fönstret under pollensäsongen, tillgänglighet kan ofta skapas tidigt med små enkla medel.

– Hur gör vi med högläsningen ifall vi har några som har svårt för det? vi behöver erbjuda ett smörgåsbord så att vi bygger vi in

VIDD-dag på tema psykisk hälsa september 2019. Publiken får jobba lite med föreläsaren Anna Duberg i pausen

flera alternativ från början. Och vi behöver öka förståelsen för att det finns flera sätt att lära in, fortsätter Susanna Cederquist.

Målet med projektet och boken är en ny norm – att normalisera att vi är olika, förklarar Susanna Cederquist och fortsätter:

– Vi behöver skapa fler mötesplatser. Det är givande för alla parter, att få en inblick i allas olikheter.

– Barn har ju inga fördomar själva – de har ingen grej med olikheter – men skämmigheten förs ju vidare av skolan själv och normen vi inte vill ha skapas därmed.

– Vi behöver bort med skam och smussel – det är ju en ovana.

PROJEKTETS SLUTSATS, som presenterades vid ett seminarium i riksdagshuset, är att Specialpedagogiska Skolmyndligheten, SPSM, bör få utökad uppdrag och resurser för pedagogiskt stöd inom estetisk frivillig verksamhet.

– Att lägga ansvaret på barnen själva är fel – det behöver pedagogerna och framförallt skolan ta hand om.

– Det handlar också om ledning, rekrytering av barn till verksamhet och hur kontakten mellan kulturskolan och eleven ser ut INNAN undervisningen börjar. Läraren får heller inte sedan lämnas ensam med att lösa tillgänglighetsbiten, avslutar Susanna Cederquist. ■

BOKEN OM VIDD

Boken har tillkommit som en del av projektet, *VIDD – från nedsättning till uppsättning*, som finansierats av Arvsfonden. Den består av tre delar; en text om funktionsnedsättningar och olika åtgärder. Den andra delen är en antologi och den tredje delen består av QR-koder länkade till korta filmer med tips, råd och fakta kring området kulturverksamhet och funktionsnedsättningar. Boken innehåller Blipsay lyssningskoder och finns att beställa i bokhandel och på bibliotek.

Författarna

Susanna Cederquist är föreläsare, utbildad lärare med en musiklärarexamen (MLGG) vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, och har 10 års arbetslivserfarenhet från både kulturskola och grundskola.

Håkan Sandh var med och byggde en av landets första kulturskolor på 1980-talet. Efter två rektorskap och ledarjobb på Kulturskolerådet är han idag författare och pensionär.

StudyAlong möjliggör en kulturskola i världsklass!

Med kraften i ny teknologi, smarta digitala lösningar och arbetssätt, kan fokus riktas mot grunduppdraget

– att låta barn och ungdomar upptäcka och utöva olika former av kultur.

- Stöd för chefer att leda kulturskolan in i framtiden
- Stöd för hela kulturskolans verksamhet – från anmälan till inspirerande lektion

STUDY ALONG

Vill du veta mer? Kontakta Fredrik Österberg | fredrik@studyalong.se | 08-70 00 055 | 0707-70 88 21

SMI

Lär dig undervisa i ett instrument eller sång

Ny inriktning:
Musikprod/DJ/Låtskrivande

Sista datum för ansökan 15 april

STOCKHOLMS MUSIKPEDAGOGISKA INSTITUT
08-611 05 02 info@smi.se www.smi.se

A woman with dark hair, wearing a black top and a patterned sari, is seated and smiling. In the background, several children in bright yellow clothing are visible, some with their arms raised. The setting appears to be a classroom or a cultural activity room.

Usha Balasundaram har samarbetat med kulturskolan sedan 2008. Hon har tilldelats flera priser och stipendium under sin tid i Sverige. Bland annat Huddinge kommuns kulturstipendium och stipendium från Konstnärsnämnden. Här undervisar hon barn på Saraswathy Kalakendra i Vårby gård.

VÄRLDSARTIST I KULTUR

SKOLAN

Som barn drömde Usha Balasundaram om att viga sitt liv åt dansen, en dröm som trots motsättningar blev verklighet. I dag bor hon i Stockholm och undervisar 350 elever, bland annat genom kulturskolan.

text & foto Leonarda Arcidiacono

USHA BALASUNDARAM har uppträtt på flera stora scener världen över. Hon är en erfaren koreograf och dansare från Kerala i södra Indien och driver nu dansskolan Saraswathy Kalakendra Institution of Fine Arts i Vårby gårds centrum. Hennes livskall är den klassiska tempeldansen Bharathnatyam som har sina rötter i Sydindien.

I denna dans uttrycks graciösa rörelser med händer, fötter och hela kroppen. Raka linjer och precision men det finns också fokus på ansiktsuttryck eftersom danserna ofta gestaltar berättelser från indisk mytologi.

Det sägs att Bharathnatyam är den hinduiska guden Shivas dans. Och att dansen tog form i Tamil Nadus tempel. Trots kopplingen till hinduismen ser Usha Balasundaram inte att det finns några hinder att människor från andra kulturer och religioner deltar i hennes danskurser.

- Till mina klasser kommer elever och familjer från olika kulturer och nationaliteter. Muslimer, hinduer och svenskar. Alla är välkomna och i dansen är vi alla lika.

FÖRUTOM UNDERVISNINGEN i hennes danslokal i Vårby gård, undervisar Usha Balasundaram genom Kulturskolan i Stockholm och Botkyrka. Hon besöker varje vecka Husby, Tensta, Högdalen, Bredäng, Fittja, Alby och Hallunda för un- →

Usha Balasundaram, kom till Sverige 1997. Sedan dess har hon startat upp skolan Saraswati Kalakendra och undervisar i Kulturskolan. Hon har också uppträtt på bland annat Kulturhuset i Stockholm, Blå Hallen och Berwaldhallen.

dervisning. Hon berättar att samarbetet med Kulturskolan började 2008 och att hon i dag har 350 elever totalt.

– Det är med stor glädje som jag undervisar i socioekonomiskt utsatta områden. Alla har inte alltid så stor erfarenhet av konst och musik, därför känns det extra roligt att erbjuda barn och ungdomar dans och den glädje som dans för med sig, säger Usha Balasundaram och fortsätter:

– Jag är så tacksam för de som hjälpt mig att utveckla min verksamhet och visat vägen för att nå ut till människor.

Usha tycker det är roligt att fler pojkar kommer till dansklasserna, det har inte alltid varit så säger hon. Hon vill också understryka att Bharathnatyam är en klassisk dans som kräver en stor närvaro och övning. Andra danser inspireras av Bharathnatyam, som Bollywood till exempel.

– Mina elever är så duktiga, de gör sina hemläxor och föräldrarna hjälper också till. Det glädjer mig att de glömmet bort sina mobiler och Ipads tack vare dansträningen.

DET MÄRKS ATT Usha Balasundaram lägger ner hela sin själ i sitt arbete. Hon nämner sina döttrar, att de hjälper till med undervisningen ibland och att även hennes make finns vid hennes sida. Usha undervisar sex dagar i veckan och har nu även utökat med att undervisa i Västerås.

När hon själv växte upp var vägen till att bli dansare inte given. Hennes stora dröm var att utbilda sig till Bharathnatyamdansare och studera på universitetet, men hennes familj hade inte de ekonomiska förutsättningarna. De önskade att Usha skulle utbilda sig till något annat yrke.

Ushas farbror, som själv var intresserad av

dans och konst, var beredd att hjälpa henne för att hon skulle nå sin dröm - att bli professionell dansare. En dag tog han med Usha till Kalakshetra som är Indiens mest erkända dans- och konstuniversitet i Chennai. Farbrodern var beredd att sponsra Ushas högskolekostnader och uppmuntrade henne till att göra inträdesprovet.

– Till skillnad från de andra som sökte till utbildningen var jag fattig och hade inte några fina kläder, jag hade inte heller några ackompanjerande musiker med mig, men jag gick fram till juryn och dansade för dem ändå.

När hon berättar om den dagen är det inte svårt att förstå att hon var modig som trots motsättningar vågade tro att det skulle gå. Och juryn såg hennes inneboende talang, hennes snabba danssteg och expressiva uttryck. Usha blev antagen.

– Det var helt otroligt, jag kände en sådan glädje den dagen, säger hon nostalgiskt.

EFTER FYRA ÅR på universitetet, i samband med Ushas slutexamen, blev hon utvald att få arbeta med en av Indiens största Bharathnatyam koreografer vars namn var Chandralekha. Usha gick direkt från universitetsstudierna till att bli huvuddansare i Chandralekhas danskompani. Det blev fyra år av dans, träning och turnéer till flera stora städer och scener i olika kontinenter.

– Vi uppträdde i New York, Paris och i Indonesien och på flera andra ställen.

– Chandralekha lärde mig om vad dans i kroppen innebär. Och dans i relation till samhället, och hur det kan hjälpa andra. Hon har hjälpt mig mycket att bli den jag är i dag som dansare och lärare, säger Usha Balasundaram. Med glimten i ögat avslöjar hon också att hon har några fler dansdrömmar att uppfylla i framtiden. ■

Innan varje lektion tackar eleverna golvet, och visar vördnad och respekt för Bhumi devi som i hinduismen är jordens gudinna.

– Vi stampar så mycket i golvet, därför är det viktigt att tacka jordgudinnan, säger Usha Balasundaram.

Kulturskolans verksamhetschef
Göran Lindström med delar
av klass 3A på Kullstaskolan
i Hammarstrand.

BÅDE STABILT OCH SKAKIGT I RAGUNDA

LANDET RUNT

"Fokus är på bredden, topp får vi ändå", säger Göran Lindström, nybliven verksamhetschef för den stora lilla kulturskolan i Ragunda kommun. De når riktigt många barn och unga, i ett samarbete med grundskolan som är stabilt men ändå skakar, nu när Skolinspektionen sagt ifrån om att elever går ifrån ordinarie lektioner för kulturskolektioner.

text & foto David Berjlund

BRANTA BERG OMRINGAR Hammarstrand, Indalsälven rinner rakt genom, och vid Centralgatan – som är centrum – ligger Anders-Olofskolan, en av Ragunda kommuns två högstadieskolor. Innanför entrén rör sig eleverna mot sina klassrum, när Göran Lindström visar mig till en av skolans musiksalar. Genom dörren hörs sång. Det är Nasimah Binti Abdul Rahim som sjunger Sam Smiths *Writings on the wall*. Frida Viklund är också med, →

”Jag vill ha sånger som går högt”, säger Nasimah Binti Abdul Rahim, här med kompisen Frida Viklund.

ATT NÅ SÅ många i sin målgrupp är en dröm för många kulturskolor. Men i en kommun som Ragunda, där de flesta elever åker skolskjuts och många har flera mils väg till och från skolan, hänger den verksamheten på att man kan göra som Nasimah och Frida: gå ifrån en lektion 20 minuter för att sjunga.

NÄR KULTURSKOLERÅDET nyss frågade kulturskolorna sa över hälften att de gör så, har undervisning på skoltid. Det rör runt 25 000 elever, framför allt på landsbygden, och det är verkligen inget nytt. Men i höstas granskade Skolinspektionen en annan kommun som gör så, Gislaved, och domen blev att det är ett brott mot kollagen. Det måste upphöra. Kulturskolesverige upprördes, inte minst på landsbygden. Ragundas förra kommunalråd Terese Bengard, numera på organisationen Hela Sverige ska leva, kallade i en debattartikel beslutet direkt diskriminerande, och

menade att det riskerar att radera verksamheter som Ragundas.

– **VÅRT MÅL** är att nå alla, de ska få prova och se om det är något för dem, säger Göran Lindström.

Han jobbar på tydligare styrdokument än så, men att bredden är fokus är självklart. »Topp får vi ändå.«

Göran berättar om kulturskolans musikaler – i år är 20 nior med i dramadelen, än kan de göra det på skoltid, som ”elevens val” – och om orkestern som repar varje måndag efter skolan, sedan 25 år. Om unga nyanlända som gör rap på lunchkonserter i skolan.

och Stefan Lindberg, en av kulturskolans sju lärare.

– Vi bestämmer en låt tillsammans, sedan sjunger vi den. Jag vill ha sånger som går högt, så jag lär mig, säger Nasimah.

I KULLSTASKOLAN, en bit upp från älven, pågår musiklektion med halva klass 3A. Alla spelar, nästan alla sjunger, *Helena och jag*, och Mattias Sundin, kulturskolelärare i Ragunda sedan 1998, låter instrumentgrupperna spela var för sig, ser till att det blir nya elever vid mikrofonerna, kallar in trummisen, så det blir stadga i spelet.

I slutet lyssnar de på The Pinks originalversion av låten. Elevernas var bättre, tycker i alla fall reportern. De kan faktiskt spela ihop. Så har de också Mattias som kompanjonlärare från kulturskolan – de flesta treor har en, från kulturskolan – och i tvåan

skötte kulturskolan hela årets musiklektioner, i den grundkurs som alla tvåor i Ragunda får. Så eleverna kan en fyrtakt, några ackord, och kan lyssna. Många här spelar dessutom sitt eget instrument.

– Från trean kan man vara med i kulturskolekurser. I den här klassen på 34 är det kanske två som inte är med, säger Mattias efteråt, och Göran ger den stora bilden: i kommunen går 550 elever i klass ett till nio. Av de som får – från trean till nian – är i dagsläget 238 elever anmälda till någon av kulturskolans kurser.

– Längre upp i åldrarna är det ju svårt, säger Göran, och förtydligar: av 45 nior på Anders Olof går »bara« tio i kulturskolan.

»Från trean kan man vara med i kulturskolekurser. I den här klassen på 34 är det kanske två som inte är med.«

MATTIAS SUNDIN

Om digitalstudioprojekt och lärare med bred kompetens.

– Inget är omöjligt. Eller ... vi hade någon på panflöjt, jag undrar hur det gick men jag tror han lirade något år faktiskt.

Ragundas yta är som Stockholm, Malmö, Göteborg och Västerås tillsammans, så lärarna kör mycket bil, men de stannar länge, trivs bra och är nästan aldrig sjuka, säger Göran. Invånarna är stolta över kulturskolan, men de blir allt färre, och allt äldre, så Ragun-

da är en fattig kommun med dåligt skatteunderlag. Det är klart att det sneglas på kulturskolans budget, det är en ständig oro, men hittills får de sin budget, utan minskningar.

– Vi har ju lyckats. Vi når många, kommunen hörs och låter genom oss. Och förutom friluftsscenen vid Döda fallet, och biblioteken förstås, är vi den kultur kommunen står för.

Räckvidden beror på flexibilitet, gruppundervisning och den där grundläggande

kontakten genom samarbetet med grundskolan, säger han, och även om kulturskolan ibland förväntas rycka in lite väl mycket så fungerar det bra, säger Göran.

MEN SKOLINSPEKTIONEN slår in en kil i det samarbetet – för det bygger på ett smidigt delande av lokaler, utrustning och kompetens, och om att ge och ta lektionstid. Ur det kan man inte bara ta bort det som är kulturskolans stora →

Kulturskoleläraren Mattias Sundin leder en halv tredjeklass på Kullstaskolan i Helena och jag - fullt tryck och bra samspel, grundlagt inte minst av samarbetet mellan kultur- och grundskola.

vinst. Och framför allt: 60–65 procent av barnen här åker skolskjuts, många kommer att sluta, tror Göran. Säker är han inte, allt är ovisst, men ... likvärdigt blir det inte.

UNDER HÖSTEN kom en skrift från Kulturrådet och Skolverket som skulle reda ut läget. De skriver först att det är okej med kulturskoleundervisning »under skoldagen«. Redan inom samma mening omformulerar de sig åt ett annat håll: det är okej »i direkt anslutning till elevens skoldag, före eller efter skoldagen börjar och slutar«.

– Efter skolan, det är efter tio över tre här. Och tjugo över går bussen, kommenterar Göran.

Slutordet från myndigheterna? Regelbunden ledighet från

ordinarie undervisning för en fritidsaktivitet är mot lagen.

Göran undrar hur det här blev ett problem. Elever som idrottar åker regelbundet och tävlar, andra går på elevråd – viktigt, men på lektionen är de inte. I Ragunda har skolorna jägarskola, 50 minuter i veckan – jättebra, men vad är skillnaden, undrar Göran, undrar Göran.

– Vilka elever missar målen för att de spelar musik? Jag ser motsatsen, att de orkar med skolan för att de har kulturen. Det är tjugo minuter, fyra gånger i månaden ... det måste finnas friutrymme också i skolan, säger han.

HAN BLEV VERKSAMHETSCHEF i höstas. Allt fungerar bra,

ändå hotas det nu, av lag och myndighet.

– Första reflexen var att vägra. Nu dryftar vi det här, kanske kan vi använda skoldagen och elevens val i lägre årskurser.

Han hoppas på ett statligt besked, i linje med kulturskolpolitiken i övrigt. I kontakter med andra kulturskolor hör han en del säga att de sitter lugnt i båten och bara kör vidare. Men osäkerhet sprider Skolinspektionens beslut, bland både chefer och kulturskolelärare.

– Blir det kvällsarbete är det dessutom en facklig fråga. Men jag tror inte vi landar där. Ärligt ... jag hoppas, och tror, att det inte det blir någon större skillnad till nästa läsår. ■

Göran Lindström och Mattias Sundin konstaterar att de har rätt bra täckning i målgruppen. »Fast av 45 nior är det ju bara tio som är med i kulturskolekurserna«.

Ragunda kulturskola

- Ragunda kommun är Jämtlands minsta ligger i östra Jämtland, har drygt 5300 invånare och en folktäthet på 2,12 invånare/kvadratkilometer.
- Musikskolan blev kulturskola för ca 20 år sedan. Ingår i skolorganisationen, under barn- och utbildningsnämnden
- Nära samarbete med grundskolorna, bl a står kulturskolan för musikundervisningen i åk 2 (»grundkursen«), kompanjonlärarskap i årskurs 3, insatser i andra årskurser samt ansökan och organisation av Skapande skola-projekt.
- Kulturskolans kurser ges på kommunens skolor i Hammarstrand, Stugun och Bispgården, för elever i årskurs 3–9 (de allra flesta gymnasister flyttar till andra kommuner). Av grundskolans ca 550 elever är i dagsläget 238 anmälda till någon kurs i kulturskolan.
- Bland kurserna finns sång, i stort sett alla musikinstrument, och drama (inriktning på musikal). Med kulturrådspengar drivs ett projekt med inriktning digitalt musikskapande, i alla tätorterna.
- Undervisning under och i anslutning till skoldagen, mest i grupp, enskilt vid behov.
- Har flera ensembler, störst är Måndagsorkestern.
- Liten kö. Inga avgifter.
- Bland evenemangen är musikalerna störst. Dessutom lunchkonserter på högstadieskolorna, framträdanden på kommunens äldreboenden, musikcaféer samt evenemang kring jul, lucia, skolavslutningar med mera.
- Sju anställda på 4,5 ordinarie tjänster + en halv projektjänst för digital produktion.

polstjärnepriset

Vänersborg

Dags att söka till Polstjärnepriset 2021

ANSÖKAN TÄVLINGEN
senast 1 juni 2020

ANSÖKAN KURSEN
senast 1 september 2020

Läs mer på vanersborg.se/polstjarnepriset

ncm
Nationellt centrum för musiktalanger

**Young
strings
academy**

ÖPPNA AVGIFTSFRIA KURSER

för alla som har spelat några år

- 4-5 april, 1-3 maj, 22-24 augusti stråk och blås i Vänersborg
- 16 maj, oboe, fagott, viola, kontrabas i Västerås, under MusikRUM
- Elever som spelar oboe, fagott, viola eller kontrabas kan få fria resor, kost och logi

**Young
winds
academy**

Information och anmälan:
www.vanersborg.se/ncm

Signatur

ncm

Nationellt centrum för musiktalanger

Avs:
Kulturskolerådet
Hornsgatan 103
117 28 Stockholm

B

PostNord

Klimatekonomisk
Posttidning

SpeedAdmin

SPEED BY DESIGN

DET KOMPLETTA SYSTEMET FÖR HELA KULTURSKOLAN

LÄRPLATTFORM SAMT APP SOM
FÖRENKLAR VARDAGEN FÖR ELEVER OCH
VÅRDADSHAVARE.

Du behöver inget annat.

Boka din personliga demo nu på www.speedadmin.com